

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی دری و اتصال سطرها، مانند: **يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ فِي الصُّلْحِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا**
- ۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۳۰ مورد
- مشخص کردن ۱۱ جمله که با «و»، ۷ جمله که با «ف»، ۵ جمله که با «ل»، ۲ جمله که با «آن» و ۲ جمله که با «إلا» آغاز می‌شود.
- مشخص کردن جمله‌هایی که با «بَعْدَ، جَعَلَ، اتَّبِعُوا» آغاز می‌شود.
- ۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ

- تلفظ عین و الف همزه، ذال و ز، در : **بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْتَ إِلَيْكَ**
- تلفظ عین و الف همزه، در : **أَعْلَمُ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ**
- تلفظ هـ و ح، در : **لَهُ الْحُكْمُ**
- تلفظ ط و طوت، در : **فَلَا تُطْعَمُهُمَا**
- تلفظ ث و سین، در : **فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ**
- ۴- دقت به حرکت صحیح الف وصل در : **اتَّبِعُوا**
 - ۵- دقت به خواندن ترکیب : **وَلَا يُصَدِّتُكَ**

پیام قرآنی

عنوان: روزنامه قرآن کریم، هر روز بر خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۸ تا ۴۰۰ قرآن کریم را بخوانید.
 ترجمه این مقاله از کتابخانه مجوزی حکومت را نقل کنید.
 ان آخبت، لکن ان ینزکوا ان یقولوا ملثنا
 لکن علی عواد، علی من یسوءه لک ...
 ان و هم لایفتنون
 و العلی من سواد
 ان و کن جهاد فقلنا یجهد التصیب
 ان ان الله تعوی عن العلیون

۱- از صفحه ۳۹۸ قرآن کریم چه ترکیب یا عبارتی بداند قرآن العلیان و جدا کنید.
 ۲- قرآن کریم چارها به قرآن در زمین روی اصولی حاصل گویند و نیز هر دو به قرآن از هر گشتند.
 اصطلاحی مختلف، بنامش می‌کند. یکی قرآن آیه زیاد و بر وجه از صفحه ۳۹۸ قرآن کریم آمده است. قسمت
 آیه‌ای را به عنوان پیام انتخاب و جدا کنید.

پیام قرآنی

انقره و قدرت خدا
 ترجمه

تذکرات انس با قرآن در خانه

- ۱- در عبارت سوم قسمت «ب»، همان‌طور که آشنا هستید «انما» در ابتدا جمله معنا نمی‌شود، بلکه در محل مناسب معنا می‌شود (و هر کس جهاد و تلاش کرد، پس جهاد و تلاش می‌کند فقط برای - به نفع - خودش).
- ۲- برخی از عبارات ساده صفحه ۳۹۸

قرآن کریم:

وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ / آیه ۱۶* / اِنَّ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ لَكُمْ رِزْقًا /
 وَاعْبُدُوْهُ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ۙ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ / قُلْ سِيرُوْا فِي الْاَرْضِ /
 اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ / آیه ۲۳/

۳- برخی از عبارات پیام‌گونه صفحه ۳۹۸ قرآن کریم

اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاَتَّقُوْهُ / وَاعْبُدُوْهُ وَاشْكُرُوْا لَهٗ / اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ
 قُلْ سِيرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانظُرُوْا كَيْفَ بَدَا الْخَلْقَ / اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ /

* منظور این است که آیه ۱۶ در این صفحه (صفحه ۳۹۸) به‌طور کامل از عبارات ساده تشکیل شده است.

وَقَارَعْتَ وَتَوَوَّتْ وَهَامَرْتَ وَقَدْ جَاءَهُمْ مَوْسُونَ
بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا شَاكِرِينَ ﴿١٠﴾
فَكَلَّمْنَا أَخَذُوا بِأَيْمِينِهِمْ فِيمَنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَامِسًا
وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الشَّيْخَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَسَبْنَا بِهِ
الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَعْرَفْنَا وَمَا كُنَّا اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
وَلَكِنْ كُنَّا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
اتَّخَذَتْ بِمَتَىٰ وَإِنَّ أَوْهَرَتِ السُّبُوتِ تَبَيَّنَ الْعَنْكَبُوتِ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ مِنْ غَيْرِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٣﴾ وَتِلْكَ
الْآيَاتُ لِقَوْمٍ يُضِلُّهَا يُضَلُّوا وَمَا يُعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿١٤﴾
خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾ أَنْتَ مَا أَرَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
وَإِقْرَأِ السُّورَةَ إِنَّ السُّورَةَ تُنصِتُ مِنَ السَّمْعِ
وَالْمُنْكَرِ وَلِكُلِّ إِلَهٍ آكْفَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿١٦﴾

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن،

به ویژه موارد بی دری و اتصال سطرها، مانند :

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف،

جمعاً ۹ مورد

مشخص کردن ۶ جمله که با «و» آغاز

می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «ف» و

«كَمَثَلِ» آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه

آنها با حروف مشابه، مانند: تلفظ سین و صاد، ه و ح، الف همزه و عین، در جمله: أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَامِسًا

تلفظ غین و قاف، در: أَعْرَفْنَا

تلفظ ث و سین، در جمله: وَ تِلْكَ الْآيَاتُ لِقَوْمٍ يُضِلُّهَا لِلنَّاسِ

تلفظ ه و ح، در جمله: أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ

آموزش مفهیم

مفاهیم اول: جدول زیر را کامل کرده و سپس کلمه مناسبی را داخل خانه‌ها درج کنید.

در زمان: غفلت - گرفت

ردیف	کلمه	معنی	ردیف	کلمه	معنی
۱	غفلت	بی‌دقتی	۱	غفلت	بی‌دقتی
۲	الغفلت	بی‌دقتی	۲	الغفلت	بی‌دقتی
۳	غفلت	بی‌دقتی	۳	غفلت	بی‌دقتی
۴	غفلت	بی‌دقتی	۴	غفلت	بی‌دقتی

مفاهیم دوم: جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

- ۱- تَقَلُّ الْقُرْبَانَ.
- ۲- اِتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً.
- ۳- كَفَّيْنَا الْمَنظُورِينَ.
- ۴- اِتَّخَذَتْ بَيْتًا.
- ۵- لَيْسَ الْبِرُّ بِالْمَخَافَةِ.
- ۶- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ.

۶۲

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول - کلمات هم خانواده:

مَثَل (مثل، امثال، تمثیل)، اِتَّخَذُوا (اخذ، اتخاذ)، اَوْلِيَاء (ولی، مَتَوَلَّى، ولایت و تولیت)، اِتَّخَذَ (اِتَّخَذُوا و ...)

فعالیت دوم: در عبارت چهارم «بَيْتًا» به صورت «خانه‌ای» ترجمه می‌شود. خوب است با

توجه به آموخته‌های دانش‌آموزان در درس عربی برای آنها توضیح داد که گاهی بهتر یا لازم است اسم‌هایی که تنوین دارند به صورت نکره ترجمه شوند.

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- برخی عبارات ساده صفحه ۴۰۳ قرآن کریم :

وَأَنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ / مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ /
 وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ / آیه ۵۹ / وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ /
 مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ / اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ /
 إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ / مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً / قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ / بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ /

۲- برخی از پیام های قرآنی صفحه ۴۰۳ قرآن کریم :

آیه ۵۶ یُعْبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ
 آیه ۵۷ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ
 آیه ۵۸ و ۵۹ نِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ * الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ / إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ / قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ

جایگاه زن در قرآن

اهداف

- ۱- آشنایی با جایگاه زن در قرآن کریم
- ۲- شناخت آیات قرآن دربارهٔ زن
- ۳- رعایت حقوق زنان از سوی مردان با توجه به آیات قرآن کریم

روش تدریس

- ۱- توضیحات اولیه دبیر دربارهٔ نقش و جایگاه زن در قرآن کریم و مقایسهٔ آن با برخی از مکاتب دیگر
- ۲- مراجعه به برخی از آیات مربوط به زن، قرائت و ترجمهٔ آنها توسط دانش‌آموزان با راهنمایی دبیر محترم
- ۳- تهیه روزنامه دیواری از برخی آیات دربارهٔ زن و نصب آن در مدرسه

جایگاه زن در قرآن

به نظر آمدن، او قرآن کریم از چه جایگاهی برخوردار است؟ آیا واداست‌هایی که تنها از عین و جایگاه زن با ربه با جایگاهی که قرآن معرفی می‌کند، باکسان است یا برتری می‌کند؟ وجه به علم زن در قرآن کریم از آن دو اهمیت دارد که قرآن چنین خلقتی را زینت برادران عالم دانسته که کمالاً با تفکر آن سران عظمت بوده است. این تعالیه بدین‌گونه بیان می‌دهد که آنچه در قرآن آمده، بیشتر در علم الهی دربر و حقوق و عظمت الهی و کثرت ایشان است.

مقام زن در قرآن

- ۱- جایگاه زن در قرآن تشکیل یافته است: سورهٔ ۳۱
- ۲- ملائکه برای قرآنی‌ها آمده که مرد یا زن بودن، جبروت ۳۳
- ۳- زن و مرد از عظمت یکسان انسانی برخوردارند. سورهٔ ۳۰
- ۴- ارزشی بزرگ زن و مرد یکسان است. آل عمران ۱۹۵
- ۵- زن و مرد هر دو مکلف و مسئولند. سورهٔ ۲۴
- ۶- زن و مرد هر دو در احکامات کامل و بهشت به فرموده شده‌اند. سورهٔ ۲۴
- ۷- زن استقلال اقتصادی دارند. سورهٔ ۳۳
- ۸- زن همه جا در اقامت و مزایای انسانی و الهی و کسب نصیب و پاداش‌های اخروی، هم‌پای مرد است. سورهٔ ۳۳ و ۳۱
- ۹- زن و مرد هر دو در عبادت‌های در جامعه اثر به معروف و نهی از منکر اثر و نهاد مردم و هو بر هم‌پایان است. سورهٔ ۳۳
- ۱۰- احرام به دختر در قرآن تأکید شده است. سورهٔ ۲۴
- ۱۱- جایگاه جعل آرایش و زین معبر شده است. سورهٔ ۲۴
- ۱۲- در قرآن بر باطن و اخلاقی مسئولیت زن اثر کرده‌اند. سورهٔ ۲۴
- ۱۳- تأکید شده است: سورهٔ ۲۴
- ۱۴- قرآن چندین حیوان مادران را به فرزندان با آبی می‌آورد. سورهٔ ۲۴
- ۱۵- قرآن مردان را به محبت با زنان سفارش می‌کند. سورهٔ ۲۴

(از روزنامه: آفتاب، شماره ۱۰۰، تهران، آبان ماه ۱۳۵۷)

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- توجه قرآن کریم به حقوق زنان، در عصری که فرهنگ جاهلیت حاکم بود، نشانهٔ چیست؟ تأثیر آن در جامعه مسلمانان چه بود؟
- پاسخ: این امر نشانهٔ وحیانی بودن قرآن کریم و نشأت گرفتن آن از علم الهی است و موجب شد به تدریج رسوم جاهلیت از میان برداشته شود، زن شخصیت انسانی یافت، به عنوان بنده خدا همتای مردان در دستیابی به کمال انسانی و تقرب به خدا قرار گرفت، از استقلال مالی برخوردار شد و ...
- ۲- به نظر شما در قرن ۲۱، جامعهٔ انسانی با چه جاهلیتی در تضییع حقوق زنان روبه‌رو است.

پیام قرآنی

سوره کوثر در کلاس خوانده و ترجمه شود. دربارهٔ محتوای آن نیز گفت و گو شده و ارتباط آن با متن توضیح داده شود. همان طور که می‌دانید با توجه به آیهٔ آخر سورهٔ کوثر یعنی ابر نبودن پیامبر اکرم و ضرورت ارتباط این آیه با آیه اول - زیرا معنا ندارد در یک سوره باشد آیه، آیهٔ آخر با آیهٔ اول بی‌ارتباط باشد! - به خوبی روشن می‌شود که منظور از «کوثر» وجود مقدس حضرت زهرا سلام الله علیهاست. خداوند از میان همهٔ نعمت‌هایی که به پیامبر اکرم بخشیده است از نعمت فرزندی چون ایشان با اکرام و اهمیت خاصی یاد می‌کند. این امر هم نشان‌دهندهٔ عظمت حضرت زهرا (س) و هم اهمیت مقام زن است.

معرفی کتاب نظام حقوق زن در اسلام تألیف شهید مطهری و قرائت بخش‌های ساده‌ای از این کتاب برای دانش‌آموزان.

و نیز می‌توانید از کتاب‌های زیر استفاده کرده و آنها را به دانش‌آموزان معرفی کنید.

۱- زن در آیین جلال و جمال تألیف حضرت آیه الله جوادی آملی

۲- آنچه یک جوان باید بداند (ویژه دختران) تألیف رضا فرهادیان

۳- زن اگر این گونه می‌بود؛ تألیف مرضیه محمدزاده

۴- دختر اگر این گونه می‌بود؛ تألیف مرضیه محمدزاده

۵- حریم ریحانه، نشر خبیر

۶- دختران آفتاب تألیف مهندس بانکی

جلسه اول

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه مواردی در بی و اتصال سطرها، مانند: هَذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيٰوَانُ دَعْوُ اللّٰهِ وَ يُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِمَّنْ افْتَرٰی وَ اَنَارُوا الْاَرْضَ اَسَآءُوا السَّوَاىَ بِيَدِ الْخَلْقِ

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۲۶ مورد

مشخص کردن ۱۱ جمله که با «و»، ۳ جمله که با «ف»، ۲ جمله که با «ثُمَّ» و ۲ جمله که با «لَ» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «دَعْوُ اللّٰهِ، إِذَا، أَوْ، إِلَّا، أَنْ، يَوْمَئِذٍ، يُبْلِسُ، بِلِقَائِ» آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ ه و ح، در ترکیب: هَذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَهِیَ الْحَيٰوَانُ حَوْلِهِمْ
تلفظ الف همزه و عین، در: اَنَا جَعَلْنَا عَنِ الْآخِرَةِ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
تلفظ ت و ط، در: يُتَخَطَّفُ

تلفظ ث و سین، در ترکیب: كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ

تلفظ ضاد و ظ، در: فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا

تلفظ الف همزه و عین، ظا و ذال، در: وَ مَن اَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرٰی عَلٰی اللّٰهِ كَذِبًا

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- برخی از عبارات ساده صفحه ۴۰۶ قرآن کریم :

آیه ۱۶ / فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ / وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ / وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ /

وَمِنْ اٰيٰتِهٖۭ اَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ / آیه ۲۱ و ۲۲ / اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لٰٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُوْنَ /

۲- دو نکته درباره پیام قرآنی این درس :

الف - خداوند پس از بیان گوناگونی زبان و رنگ انسان‌ها می‌فرماید در این آیاتی برای دانشمندان است. یعنی باید با دقت و مطالعه در این امور، حکمت و دلایل آن را کشف کرد.

ب - گوناگونی زبان و رنگ انسان‌ها - همان‌طور که در آیه ۱۳ سوره حجرات به آن اشاره شده است - وسیله و راه بسیار خوبی است که انسان‌ها یکدیگر را بشناسند و آنها را از همدیگر تشخیص دهند. البته در این گوناگونی، نکته‌ها و حکمت‌های بسیار دیگری نیز وجود دارد، که باید آنها را درک و کشف کرد.

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی در پی و اتصال سطرها، مانند :

ءايْتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ وَيُوتُونَ الزَّكَاةَ
 ۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۱۳ مورد؛

مشخص کردن ۵ جمله که با «و» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «لِيُضِلَّ»،
 كَانْ، كَانَتْ، وَلِي، لَهُمْ، فَ، بغيرِ، أَنْ آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ ه و ح، در ترکیب : هُدًى وَرَحْمَةً هُمُ الْمُفْلِحُونَ لَهُوَ الْحَدِيثُ

تلفظ ذال و ز، در : وَيَتَّخِذُهَا هُزُؤًا

تلفظ الف همزه و عین، در : كَانْ لَمْ يَسْمَعْهَا بِعَذَابِ الْيَمِّ

تلفظ ه و ح، در : وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا

تلفظ ظا و ضاد، در : بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول - کلمات هم خانواده :

حکیم (حکمت، حُکم، احکام، حاکم، محکوم، تحکیم)، یُقیمونَ (اقامة، قائم، قوام، مُقیم، تقویم)، یوقنونَ (یقین، ايقان، موقنین)، مُفْلِحونَ (فلاح).

فعالیت دوم - برخی نکات :

۱- «حکیم» با وجود معنای واحدی که دارد اما در قرآن کریم، به عنوان صفت هم برای خدا و هم برای قرآن به کار رفته است. هرگاه برای خدا به کار رود، می تواند همان «حکیم» ترجمه شود یعنی خدایی که کار او از حکمت و سنجیدگی و نیز از استواری و اتقان برخوردار است. گاهی نیز این کلمه به عنوان صفت قرآن

است. در این حالت هم نشان می دهد که این کتاب از استواری و درستی کامل برخوردار است و هم می توان آن را به حکمت آمیز (یعنی آمیخته ای از حکمت و درستی) یا حکمت آموز (یعنی آموزنده حکمت) ترجمه کرد.

۲- استفاده از کلمه «را» در آخر ترجمه عبارت سوم و چهارم فراموش نشود.

۳- استفاده از فعل ربط «هستند» در آخر جمله ششم لازم است. دانش آموزان به طور طبیعی این افعال ربط را متناسب با سایر اجزای جمله به کار می برند. در غیر این صورت با پرسش و پاسخ آنها را با ضرورت آوردن این افعال در آخر برخی از جملات آشنا می کنیم.

آموزش مفاهیم

نکات اول - خلق زبورا کفلا کره و معنی کند معانی کلمات را به خاطر سببها
 اقام می کند ، راستگاران ، حکمت آموز ، یقین دارند

پایه	کلمه	معنی	پایه	کلمه	معنی
۱	ساخته	نورانی	۱	تواند	نورانی
۲	حکیم	نورانی	۲	یوقنون	نورانی
۳	تعمیر	نورانی	۳	مفلیحون	نورانی

نکات دوم - معانی این را به ربط و معانی قرآنی را بررسی

در عبارت الکتاب الحکیم
 در قُدسی و زینة المُشعین
 در یُقیمونَ القلوب
 در یُوقنونَ الزکوة
 در مُفْلِحونَ
 در یُوقنونَ هُم المفلحون

ب. عربی است و به معنی استوار و درست است و معنی استوار

۶۱

تذکرات انس با قرآن در خانه

- ۱- به روش دروس قبل با کمک تمرینات این قسمت، توانایی دانش‌آموزان در قرائت و درک معنای آیات، قرآن کریم ارزشیابی می‌شود.
- ۲- برخی از عبارات ساده صفحه ۴۱۲ قرآن کریم.

آیه ۱۲ / إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ / أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَصِيرِ / يَنْبَغِي أَقْرَبُ الصَّلَاةِ /
- ۳- عباراتی که در سطر فوق آمده است عموماً نمونه‌هایی از پیام‌های قرآنی در این صفحه از قرآن کریم است.

چگونه مسلمان شدم؟

چگونه مسلمان شدم؟

دوران کودکی و نوجوانی من، دوران بی‌هدفی و بی‌هدفی بود. حرکت و جنبه و جوانی زیادی داشتم. به نظر خودم حرکت و بی‌قراری من بیشتر ناشی از یک حس خستگی بود. احساسی که مرا قادر می‌کرد همیشه به دنبال راه‌های نو و نوین برای فریضه‌هایم بودم. در همان دوران تحصیل سطرهای زیادی به کشورهای اروپایی داشته‌ام بطوری که تقریباً تمام اروپا را گشتم.

من به عنوان یک دانشجوی نروژ در آن زمان بودم که سعی از آنها مستلزم بود. بعد از دریافت دیپلم برای ادامه تحصیل خارجاً به ایالات متحده آمدم. تصمیم گرفتم که به تحصیل زبان عربی بپردازم و در دانشگاه برترت در نیویورک ثبت‌نام کردم. با شروع درس‌هایم رفته‌رفته زبان عربی من ضعیف‌تر می‌شد. من زندگی من بزرگ شد. از آنجایی که با باغبانی زبان عربی طبعاً با کتاب اسلامی مسلمانان توانستم به آشنایی خود و برخی از مسوولان آن را مطالعه کرده‌ام. چون به سبب که اسلام خیلی آسان‌تر از آن چیزی بود که من تا به حال می‌دانستم به همین خاطر من، کرده‌ام تا آنجایی که می‌توانستم بیشتر بخوانم و تحقیق کنم. خصوصاً سخن‌گویی از توبه‌الله آقای مسلمانان کاتب‌هایی به دست پلوریم جلیلیان من هر روز حقیقت‌تر می‌دیدم و در همین حین نیز راه‌هایم را مستقلاً که به من خودشان تعلیم می‌کردند بیشتر دیدم. تا اینکه یک روز احساس کردم که دیگر به اعتقاد ظن مسلمانان شدم. خانواده را گول می‌زدند که آن طور نیست. الله و ایمان تکلیفاتش شده بود که اسلام این راهی است. ما از اینکه افراد به مسلمانان بگویند خودمان ایمان نمی‌آوریم. بیشتر از همه اطمینان‌بخش بودم که آیا عبادت گرفتن روزها را مارم یا ۵۰ سجده‌ای که بهمانند لازم برای برآمدن لباس و سجده اسلامی را مارم یا ۵۰ این دوران حصاد بود با ما رمضان. با خود گفتیم بعضی است برای اینکه خودم را آزمایش کنم که آیا می‌توانم روزها بگیرم یا خیر. چون از آن بودیم که در دست آوردن بوم ما مبارک رمضان مسلمانان عدم دیدن اسلام گرفتیم و خدا را شانه‌هایم گرم که از آن روز به بعد حتی یک لحظه نیز از این عمل خود احساس بیخوشی نکردیم. البته اضافه کنم که تا آن روز هنوز نمی‌دانستیم که غریبه‌های خودمان جعفر از اسلام دور هستند. من همان روز اول مسلمانان خدمت خدا می‌آوردم و از آنستادم و یک خدمت‌رانی آن حکم می‌دهد تا اینکه بعد از آن با یک مسلمان مؤمن از اوج کردم و در این حالت بود که نظر اعمام تا اندازه‌ای تغییراتی را پذیرفتند.

اهداف

- ۱- آشنایی با موضوع حجاب به عنوان یکی از آموزه‌های قرآن کریم
- ۲- آشنایی با سرگذشت کسانی که با مطالعه قرآن کریم دین اسلام را به عنوان دین برتر انتخاب کرده‌اند.
- ۳- تقویت علاقه و بصیرت نسبت به ارزش عفاف و حجاب و رعایت آن از راه آشنایی با

دستورات اسلامی

روش تدریس

- ۱- خواندن متن نامه در کلاس توسط دانش آموزان
- ۲- گفت‌وگو درباره متن نامه
- ۳- طرح پرسش‌های مختلف توسط دبیر و پاسخ‌هایی از سوی دانش آموزان

بنا به هوشمندی و خردمندی و در این امر برآورد، من به تباری جدا از تباری دیگران تحصیل را با عزت عالی نسبی کردم. اکثری از عوین را از دانشگاهم گرفتند. البته هضم بر این سلفه خیلی مرا بازی داد. در این میان مشکلات گوناگون را تجربه کردم و طرفی از آن و طرفی از آن به عنوان یک مسئول پذیرفته شد. علاوه بر این، در آن اولی بار شاهد بودم که یک مرد مسلمان بطور مستقیم از یک مرد غیرمسلمان به حسن خویش کمک می‌کند و بازرگانی خویش است و اینکه یک زن مسلمان به مرتبه از یک زن غیرمسلمان از احترام و عقوبت بیشتری برخوردار است.*

عین انور، ۱۹۹۲، پنهان

وَ إِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ الرَّسُولِ

و هر زمان آنرا که بر شما رسالت نازل شد بشنوید.

تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ

چشمهای آنها را می‌بینی که از توفیق الهی می‌ریزد. چنانچه می‌دانند که دروغ است.

يَتَّبِعُونَ رَبَّنَا مَا تَشَاءُ فَأَلْقِنَا مَعَ الْمُشْرِكِينَ

آنها می‌گویند: ای پروردگارا! ما را با کفار و مشرکان بفرست.

۸۳

* مثل و نقد و بررسی در کتاب: محمد بن عبدالمطلب (ص)

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- چه ارتباطی میان متن این نامه و درس قبل که درباره جایگاه حقوق زن در قرآن است، وجود دارد؟
- ۲- چه چیزی از قرآن مورد توجه خانم «هدی» قرار گرفته و او را به اسلام علاقه‌مند و دعوت کرده است؟

پیام قرآنی

- ۱- قرائت و جمع خوانی آیه ۸۳ سوره مبارکه مائده
- ۲- ترجمه آیه فوق
- ۳- گفت‌وگو درباره محتوای آیه در کلاس

فعالیت تکمیلی

معرفی کتاب «رستاخیزی در تاریکی» تألیف خانم سوسن صفاوردی. دانش‌آموزان علاقه‌مند می‌توانند پس از مطالعه این کتاب، بخش‌هایی از آن را در کلاس ارائه کنند.

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آنها،
به ویژه مواردی در بی و اتصال سطرها، مانند :

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّبِعِ اللَّهَ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ
هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ سئِلُوا الْفِتْنَةَ

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت
وقف، جمعاً ۲۶ مورد

مشخص کردن ۱۲ جمله که با «و» و ۳
جمله که با «فَ» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «هُوَ»،
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، إِلَّا، اذْكُرُوا، إِذْ، مَا، يَأْهَلْ، يَقُولُونَ،
ثُمَّ، لَا تَوْهَا، لَا يُؤْلُونَ» آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص و مقایسه
آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ ت و طا، در : وَلَا تُطِيعِ الْكٰفِرِيْنَ اَخَطَاْتُمْ طَائِفَةً

تلفظ ز و ظا، در : اَزْوَاجِكُمْ الَّتِي تُظَهِّرُوْنَ

تلفظ الف همزه و عین، در : اَدْعِيَاكُمْ اُدْعُوْهُمْ عَهْدُ اللّٰهِ مَسْئُوْلًا

تلفظ ذال و ظا، قاف و غین، در : وَ اَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيْظًا وَ بَلَّغْتَ الْقُلُوْبَ الْحٰنَجِرَ

تلفظ سین و صاد، در : لَيْسَتَّلِ الصُّدٰقِيْنَ

تلفظ ث و سین، در جمله : ثُمَّ سئِلُوا الْفِتْنَةَ وَ مَا تَلَّبْتُوْا بِهَا اِلَّا يَسِيْرًا

تلفظ ظا و ز، در : وَ تَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا وَ زُلْزِلُوْا زِلْزَالًا شَدِيْدًا

تلفظ ذال و ز، در : وَ اِذَا زَاغَتِ الْاَبْصَارُ

آموزش مفاهیم

عبارت اول ●●● جدول زیر را کامل کرده و سعی کنه معانی کلمات را متغیر بسازید.

آگاه، بیخبر، بیخبر کن، بیخبری بخیز

بافتا	کلمه	معنا	بافتا	کلمه	معنا
۱	لین	—	۱	الشیع	— پیروی کن
۲	الکین	بشیر از امرها	۲	خبر	— آگاه
۳	القی	بهره پند کن	۳	بمخبر	— اطلاع و بیخبر
۴	لاشیع	بمخبر کن			

عبارت دوم ●●● معانی این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید:

لَا تَتَّبِعُوا الْاَنْبِيَاءَ
 لِيُرْسِلُوْا عَلَيْكُمْ نَحْلًا مِنَ السَّمَاءِ
 لَمَّا رَسَلْنَا لَكُمْ اَنْبِيَاءَنَا
 لِيُرْسِلُوْا عَلَيْكُمْ نَحْلًا مِنَ السَّمَاءِ
 لَمَّا رَسَلْنَا لَكُمْ اَنْبِيَاءَنَا
 لِيُرْسِلُوْا عَلَيْكُمْ نَحْلًا مِنَ السَّمَاءِ
 لَمَّا رَسَلْنَا لَكُمْ اَنْبِيَاءَنَا

* * * * *

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول — کلمات هم خانواده :

نَبِيٍّ (انبیاء، نبأ، انباء)، اَتَقِيَ (اتَّقُوا، تقوى)، لَا تُطِيعُ (اطاعة، اطيعوا)، اَتَّبِعُ (تبعيت، اتبعوا)،
 حَبِيرٍ (خبر، اخبار، خبره، اخبار، مُخْبِرٍ، وَكَيْلٍ (توكل، توكل، مَوَكَّلِينَ، وِكالت)

فعالیت دوم — برخی نکات :

- ۱- در قرآن کریم هرگاه «نبی» با الف و لام (النَّبِيِّ) به کار رفته است منظور پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است و هرگاه بدون آن آمده است منظور «پیامبر» به طور عام می باشد.
- ۲- قبلاً در کتاب دانش آموزان آمده است که عبارت «اتَّقُوا اللَّهَ» به صورت «تقوای خدا را پیشه کنید» معنا می شود. در نتیجه ترجمه عبارت دوم می شود «تقوای خدا را پیشه کن».
- ۳- ترکیب «ما یوحی» در عبارت پنجم به معنای «آنچه را که وحی می شود» است.

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- ترجمه کلمه به کلمه عبارت پنجم می‌شود «قطعاً خدا است به آنچه عمل می‌کنید آگاه» که دانش‌آموزان در گام دوم، خود به خود آن را به صورت «قطعاً خدا به آنچه عمل می‌کنید آگاه است» تغییر می‌دهند.

۲- برخی از ترکیب‌ها و عبارات ساده صفحه ۴۲۲ قرآن کریم:

رِزْقًا كَرِيمًا / يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ / فِي قَلْبِهِ مَرۡضٌ / اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيۡفًا خَبِيۡرًا / بیشتر عبارات آیه ۳۵

۳- به میزان وقت موجود در کلاس به گفت‌وگو درباره آیه ۳۵ سوره احزاب بپردازید. این آیه ویژگی‌های مردان و زنان مؤمن را بر شمرده است و در آخر آنها را به آموزش الهی و پاداش بزرگ نوید داده است. این ویژگی‌ها عبارتند از: تسلیم در برابر خدا، ایمان، فروتنی و فرمانبرداری از خدا و رسول، راستگویی، صبر و شکیبایی، خشوع، بخشندگی، روزه‌داری، پاکدامنی و همیشه به یاد خدا بودن.

جلسه دوم

جلسه دوم : آداب سوره انزاد

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه اتصال سطرها، مانند: يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ وَامْرَأَةً

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۲۵ مورد

مشخص کردن ۱۱ جمله که با «و»، ۲ جمله که با «ان» و ۲ جمله که با «من» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «إِنَّا، بِأَنَّ، إِذَا، ثُمَّ، فَمَا، الَّتِي، مِمَّا، خَالِصَةً، فَيَ، لِكَيْلَا» آغاز

می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ ح و ه، در: تَحِيَّتُهُمْ وَ سَرَّحُوهُمْ

تلفظ الف همزه و عین در: أَعَدَّ وَ دَاعِيًا إِلَى اللَّهِ وَ دَعَا أَذْنَهُمْ

تلفظ ت و ط، در: وَ لَا تُطْعِجِ الْكُفْرِينَ طَلَّقْتُمُوهُمْ

تلفظ سین و صاد، ح و ه، در: يَسْتَنكِحَهَا خَالِصَةً

تلفظ ضاد و ز، عین و الف همزه، در: فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فَيَ آزَاجِهِمْ

آموزش و تمرین

فعالیت اول ●●● جدول زیر را کامل کرده و سپس کلمه معنی کلمات را و خط قرمز بکشید.

بشورت گفته : گروه ، بشورت گفته : چراغ

ردیف	کلمه	معنی	ردیف	کلمه	معنی
۱	آرسلنا	فرستادیم	۱	مبشیر	بشارت دهنده
۲	شاهد	شاهد	۲	مبشیر	بشارت دهنده
۳	مبشیر	بشارت دهنده	۳	مبشیر	بشارت دهنده

فعالیت دوم ●●● معانی این کلمات را و عبارات تالی را بنویسید.

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ :

۲- شَهِيدًا وَشَهِيدًا وَتَسْلِيمًا :

۳- وَرَاوِدًا اِلَى اللّٰهِ يَلْبِغُهُ :

۴- وَبِشَارٍ مُّبَشِّرًا :

۵- وَنُذِيرًا لِّلْمُؤْمِنِيْنَ :

۶- فَضَلًا كَثِيْرًا :

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ - معنی :

۴۳

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول - کلمات هم خانواده :

اَرْسَلْنَا (رسول، ارسال، رسل، مرسلین)، شَهِيد (شهِيد، شهادة، مشهد، مشهود)، مُبَشِّر (بشارت، تبشیر، بشری، بشیر)، داعی (دَعوت، مُدعی، ادعاء)، مُنیر (نور، نیر)، بَشِّر (مبشّر و ...)

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- در عبارت سوم ترکیب «بِأَنَّ» به معنای «به این که» است و «مِن» به صورت «از سوی» معنا می شود.

۲- برخی از عبارات ساده صفحه ۴۲۳ قرآن کریم :

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ / وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ /
وَاتَّقَى اللَّهُ / آيَةٌ ٤٠ و ٤١ / لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا /

۳- مسلمانان پیامبر اکرم را باید به صورت «رسول الله» یا «خاتم النبیین» بنامند. این دو صفت بیانگر آن است که پیامبر اعظم رسول خدا و آخرین پیامبر الهی است.

شهريار پرهيزگار

شهريار پرهيزگار

آقای شهريار پرهيزگار یکی از حافظان و نظران ممتاز کشور است که شهری جهانی دارد. او یکی از قرائ قرآن کریم را بصورت ترتیل تلاوت کرده است. این ترتیل معمولاً از صدا و سیما به مادیانهای مختلف پخش می‌شود و پاره‌هایی از آن در مجامع جهانی مختلف پخش شده است. در اینجا گردانان از شرح حال این حافظ و قاری توانمند را، با نقل خود ایشان می‌خوانیم.

من سال ۱۳۹۳ متولد شدم. از مسکنی در بخش قرآن ترتیل می‌کردم. با گذری قرآن را ابتدا با روشی سنتی با قرائت امام دادیم. در نتیجه هر چه صبرتان تا ترتیل من طسلمات قرائت. حافظ قرآن این شرح از: حافظ قرآن که برای من آن‌ها را در کتابه‌ها تلفظ می‌کرد. خدا در حد مسقط موفق به حفظ کامل قرآن گردیدم.

تاکنون در مسابقات داخلی و جهانی بسیاری شرکت کرده و معمولاً رتبه اول و یا دوم را بدست آورده‌ام. همین‌طور بارها در مسابقات بین‌المللی کشور هم‌چون مقام اول جهانی حفظ کل قرآن را در بین تعداد زیادی از حافظان قرآن بدست آوردم. معمولاً در مسابقات بین‌المللی حفظ و قرائت قرآن که برگزار می‌شود حضور داشته‌ام. در ایران هم.

یکی از ویژگی‌ها که خداوند به من عطا کرده فرموده الاوت کل قرآن بصورت ترتیل است. این تلاوت، یعنی از حد انتظار و مورد ستايش مردم بود. قرآن قرار گرفته است.

من در دوران تحصیل، همراه با دانشجویان قرآن، در سینه‌ها را بر من خواندم و تسلط با قرآن به نظر من حس طيبا اتفاق در درس‌ها من شد. بلکه اتفاقاً نظر درس اول با خود نگاه‌ها بدست می‌آوردم. پس از پایان تحصیلات متوسطه، من از من سراسری دانشگاه تربیت معلم و در رشته مجیسی کامپیوتر دانشگاه شهید بهشتی تهران قبولی در همین رشته فارغ التحصیل شدم. امروزه تمام دانش‌آموزان ایران در یادگیری قرآن موفق باشند. زیرا به نظر من آنها راه سعادت دنیا و آخرت روی آوردن به قرآن است.

امید داریم شما هم روزی از جودهای موفق کشور عزیزمان ایران باشید.

وَ الَّذِينَ جَاهَلُوا قَوْلًا لَمْ يَلْمُوكُمْ مِنْهَا
وَ الَّذِينَ لَمْ يَلْمُوكُمْ مِنْهَا
وَ الَّذِينَ لَمْ يَلْمُوكُمْ مِنْهَا

و کسانی که در آن‌ها با کلمه‌ها قطعاً به ایمان خود جا می‌زنند خود را می‌دانند.
و شما هرگز با کسی از آن‌ها نیست.

اهداف

- ۱- آشنایی با یکی از چهره‌های قرآنی جمهوری اسلامی ایران
- ۲- تقویت علاقه و انگیزه به یادگیری قرآن کریم و حفظ آن
- ۳- الگوگیری از چهره‌های موفق قرآنی

روش تدریس

- ۱- قرائت متن درس توسط دانش‌آموزان
- ۲- بخش قرائت ترتیل آیاتی از سوره احزاب با صدای استاد پرهیزگار در کلاس و استماع دانش‌آموزان
- ۳- درخواست از دانش‌آموزان برای بیان

گزارش مختصری از زندگی و ویژگی‌های برخی قاریان یا حافظانی که آنها را می‌شناسند.

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- چگونه شهريار پرهيزگار توانسته است یکی از خادمان قرآن کریم باشد؟
- ۲- چگونه می‌توان با الگو گرفتن از خادمین قرآن، در جایگاه خدمت به قرآن کریم قرار گرفت؟

پیام قرآنی

- ۱- قرائت کامل آیه ۶۹ سوره مبارکه عنکبوت
- ۲- ترجمه آیه فوق توسط دانش‌آموزان
- ۳- گفت‌وگو درباره محتوای آیه با دانش‌آموزان

فعالیت تکمیلی

مطالعه شرح حال قاریان و حافظان دیگر توسط دبیر و یا دانش‌آموزان علاقه‌مند و ارائه گزارشی از آن به کلاس با استفاده از مجله رشد آموزش قرآن کریم

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی در بی و اتصال سطرها، مانند : **وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ** وَبَرَى الَّذِينَ أَوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِينَ أَنْزَلَ وَقَدِرْ فِي السَّرْدِ عِبَادِي الشَّكُورُ

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۳۹ مورد

مشخص کردن ۱۴ جمله که با «و» ۲ جمله که با «إلا» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «لَهُ»، **لَا تَأْتِينَا، لَتَأْتِيَنَّكُمْ، أُولَئِكَ، الَّذِينَ، هَلْ، إِذَا، إِنَّكُمْ، أَمْ، فِي الْعَذَابِ، مِنَ السَّمَاءِ، نَخِيفُ، أَوْ، لِكُلِّ، عُدُوْهَا، بِإِذْنِ، نُذِيقُهُ، مِنْ مَحَارِبٍ، مَا دَلَّاهُمْ، تَأْكُلُ، تَبَيَّنَتْ، أَنْ لَوْ، مَا لَبِثُوا** آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با موارد مشابه، مانند :

تلفظ ح و ه، در : **وَلَهُ الْحَمْدُ هُوَ الْحَقُّ رَوَّاحُهَا**

تلفظ ث و سین، ز و ذال، در : **لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ**

تلفظ ز و ذال، در : **لِيَجْزِيَ الَّذِينَ عَذَابٌ مِنْ رَجْزٍ**

تلفظ غین و قاف، در : **مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ**

تلفظ الف همزه و عین، در : **أَوْبَى مَعَهُ عَنِ امْرَأَتِ**

تلفظ ذال و ضاد، در : **فِي الْعَذَابِ وَالصَّلَالِ الْبَعِيدِ**

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول - کلمات هم خانواده :

يَعْلَمُ (علم، عالم، معلوم، يعلمون، تعليم، تعلم، إعلام، معلم و ...)

يَخْرُجُ (خارج، مخرج، استخراج، اخراج، خروج)، يَنْزِلُ (نازل، منزل، تنزيل، انزال، نزول)، يَعْرِجُ (عروج، معراج)

فعالیت دوم - برخی نکات :

- حرف «ما» در همه این عبارات به معنای «آنچه» است.
- منظور از يَعْلَمُ (می‌داند) در عبارت اول «آگاه است، خبر دارد، می‌شناسد» است. نمونه‌ای از آنچه که در زمین فرو می‌رود آب

آموزش مفاهیم

برکت اول ●●● جدول زیر را نقل کرده و سعی کنید معانی لغات را حفظ کنید.

خارج می‌شود - می‌آید - نزول می‌شود

معنی	کلمه	ریشه	معنی	کلمه	ریشه
خارج می‌شود	يَخْرُجُ	خ ر ج	خارج می‌شود	يَخْرُجُ	خ ر ج
می‌آید	يَنْزِلُ	ن ز ل	می‌آید	يَنْزِلُ	ن ز ل
نزول می‌شود	يَنْزِلُ	ن ز ل	نزول می‌شود	يَنْزِلُ	ن ز ل
خارج می‌شود	يَخْرُجُ	خ ر ج	خارج می‌شود	يَخْرُجُ	خ ر ج

برکت دوم ●●● عبارات زیر را ترجمه و معانی لغات را بنویسید.

١- يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ
 ٢- وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا
 ٣- وَمَا يَنْزِلُ مِنْ سَمَاءٍ
 ٤- وَمَا يَعْرِجُ فِيهَا
 ٥- يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ
 ٦- وَيُؤَخِّرُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
 ٧- وَيُفَوِّضُ الرِّيحَ الْغَفُورَ

باران و رودخانه‌هاست که پس از باریدن و روان شدن در سطح زمین و کشتزارها در زمین فرو می‌رود و نقش اساسی در حیات جانداران دارد. همچنین بذرهایی که در دل خاک جای می‌گیرند نیز به زمین فرو می‌روند (يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ). همچنین آب‌هایی که از دل زمین دوباره بیرون می‌آیند و نیز جوانه‌هایی که از دل خاک سر می‌زنند و بیرون می‌آیند نمونه‌هایی برای «و ما يَخْرُجُ مِنْهَا» هستند.

٣- بخار آب دریاها و رودها که ابرهای متراکم و انبوه را می‌سازند نمونه‌ای از «و ما يَعْرِجُ فِيهَا» هستند.

٤- در ترجمه عبارت پنجم پس از کلمه «لَّيْلِ» و در عبارت ششم پس از کلمه «نَهَارِ» حرف «را» فراموش نشود. نکته دیگری که در این دو عبارت قابل ذکر است آن که داخل کردن شب در روز و روز در شب با به دو شکل توضیح داده‌اند. یکی آن که در طول سال، درازای شب و روز مرتباً کم و زیاد می‌شود. در ماه‌هایی از سال از طول شب کاسته و به طول روز افزوده می‌شود و در ماه‌هایی نیز برعکس. همچنین این عبارت این گونه نیز تفسیر شده است که در هر شبانه‌روز، شب جای روز را می‌گیرد و روز جای شب را، و از این چرخش به داخل کردن شب در روز و روز در شب تعبیر شده است.

٥- دقت کنید همیشه «رَحِيمِ» را «مهربان» و «غَفُورِ» را «آمرزنده» یا «بسیار آمرزنده» معنا

می‌کنیم.

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- برخی از ترکیب‌ها و عبارات ساده صفحه ۴۳۱ قرآن کریم:

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ / آیه ۲۴ / قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا / بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ / آیه ۲۸ و ۲۹ /
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ / لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ
 ۲- برخی پیام‌های صفحه فوق:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا: و ما تو را جز برای همه مردم نفرستادیم
 درحالی که بشارت‌دهنده و هشداردهنده هستی

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی دری، مانند :

وَمَا يُبْدِيُّ الْبَاطِلُ وَإِنْ اهْتَدَيْتُمْ
مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۱۵ مورد، مشخص کردن ۴ جمله که با «و» و ۵ جمله که با «ف» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «کما، جاعِلِ، اُولَى، مَثْنَى، اذْكُرُوا، يَرْزُقْكُمْ» آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ ذال و ز، در : اِذْفِرْعُوا

تلفظ قاف و غین، در : وَ يَقْدِرُونَ بِالْغَيْبِ خَالِقِ غَيْرِ

تلفظ ح و ه، در : الْحَمْدُ لِلَّهِ يَفْتَحِ اللَّهُ

تلفظ ط و ت، در : فَاطِرِ السَّمَوَاتِ

تلفظ عین و همزه، در : جَاعِلِ الْمَلَكَةِ

تلفظ سین و ذال، در جمله : يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا

خوب است عبارت فوق به صورت دو جمله خوانده شود، تا حرف سین از ذال جدا شود، و راحت تر و صحیح تر تلفظ گردد.

آموزش معانی

تجربیت اول ●●● جدول ذرا کامل کرده و سعی کنید معانی کلمات را به معانی مشابه

آفریننده - روزی می‌دهد - یاد کننده - توبه کند

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	خالق	سازنده	۱	فطر	...
۲	آفرین	...	۲	رزق	...
۳	خالق	ظهور	۳	شاک	...

تجربیت دوم ●●● معانی این کلمات را در جملات تالیف کرده و بنویسید:

۱. اَبی اَللهِ خَلَقَ... (اصولاً)
۲. فاطمہ و السّلمات، وَا لارضی
۳. بِرِزْقِهِ التّاش اذْکُرُوا،
۴. بِرِزْقَتِ اللّهِ عَلَیْکُمْ،
۵. دَدْ قَلِ بِنِ اِطْلَاقِ خَبَرِ اللّٰهِ،
۶. بِرِزْقِکُمْ
۷. فَاتَّخِذُوْهُ

از معانی هر کلمه را در جملات مناسب و معانی مخالف در جملات مناسب بنویسید.

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول - کلمات هم خانواده :

فاطر (فطرت، فطر: پدید آورد)، اذکروا (ذکر، ذاکر، مذکور، تذکر)،
خالق (خلق، خلق، مخلوق، خلاق)، یرزق (رزق، رزق، رزق، رزاق)، ایتخذوا (آخذ، ایتخذ،
ایتخذوا، ایتخذ) شاک (مشکوک، تشکیک)

فعالیت دوم - برخی نکات :

- ۱- عبارت اول به صورت «آیا در (وجود) خدا شک است؟» ترجمه می‌شود.
 - ۲- عبارت ششم به صورت «روزی می‌دهد شما را» یا «روزی می‌دهد به شما» معنا می‌شود.
- هر دو صحیح است اما ترجمه دوم مناسب تر است.

قرآن بخوان!

اهداف

- ۱- آشنایی با یکی از سروده‌های شعرای معاصر درباره قرآن کریم
- ۲- تقویت علاقه به یادگیری قرآن، انس با آن و استفاده از آثار قرآنی
- ۳- آشنایی با تأثیر قرآن کریم بر ادب فارسی

روش تدریس

- ۱- قرائت متن سروده در کلاس
- ۲- توضیحات دبیر محترم درباره واژگان و عبارات ناآشنای شعر

۳- قرائت سروده توسط دبیر و جمع‌خوانی آن توسط دانش‌آموزان

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- از زمان نزول قرآن کریم، ادب فارسی چگونه توانسته است به قرآن کریم خدمت کند؟
- ۲- چگونه می‌توان اشعار فارسی درباره قرآن را شناسایی کرد؟
- ۳- چگونه می‌توان با اشعار فارسی که برگرفته از آموزه‌های قرآنی است آشنا شد؟

پیام قرآنی

عبارت قرآنی «وَرَتَّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِیلاً» در کلاس قرائت و ترجمه شود و دانش‌آموزان آن را جمع‌خوانی کنند.

فعالیت تکمیلی

- ۱- تهیه مجلد کامل سروده‌های استاد حبیب‌اله چایچیان و قرائت برخی از سروده‌های قرآنی ایشان
- ۲- دانش‌آموزان می‌توانند اشعار دیگری درباره قرآن، از شاعران فارسی‌گوی را جست‌وجو کرده و برخی از آنها را در کلاس بخوانند.

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن،
به ویژه مواردی در پی و اتصال سطرها، مانند :

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ
نُحِيَ الْمَوْتَى جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ إِلَّا الْبَلْغُ
الْمُبِينُ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَقُومُ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ
قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ

۲- تشخیص جمله های فاقد علامت وقف،

جمعاً ۳۱ مورد

مشخص کردن ۱۰ جمله که با «و» ۱۲
جمله که با «ف» و ۲ جمله که با «ان» آغاز می شود.
مشخص کردن جمله هایی که با «ما تَرَكَ، ءَ أَنْذَرْتَهُمْ،
لَا يُؤْمِنُونَ، إِذْ، لَنْ رَجُمْتَكُمْ، قَالَ، لَا تُعْنِ» آغاز
می شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ صاد و سین، طا و ت، در : صراطٍ مُسْتَقِيمٍ

تلفظ عین و الف همزه، قاف و غین، در : فَجِ اعْنَابِهِمْ أَغْلًا عَذَابُ أَلِيمٍ

تلفظ ه و ح، در : فَهُمْ مُقْمَحُونَ أَحْصَيْنُهُ

تلفظ سین و ث، در : إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ

تلفظ ت و طا، در : تَطَيَّرْنَا

تلفظ ذال و ضاد، در : إِذَا لَفَى ضَلَّلِ

تلفظ ذال و ز، در : فَكَذَّبُوهُمَا فَعَبَّوْا بِعَبْرَتِنَا بِئَالِثِ

آموزش معانی

تمرین اول ●●● جدول زور را کامل کرده و معنی کلمات معانی کلمات را بنویسید.

عبادت نمی‌کنند - راه یافتگان - ظهور - تعجیل کنید - عباد آورده - بزدا

عبارت	کلمه	معنی	عبارت	کلمه	معنی
عبادت نمی‌کنند	شاهکار	۱	عبادت نمی‌کنند	شاهکار	۱
...
...
...

تمرین دوم ●●● معانی این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

ارْقُبُوا الْمَرْثَةَ	۱- اِقْبَالٌ بِتَقْوَمٍ
مَنْ هُمْ مُهْتَدُونَ	۲- اِلْتِمَافٌ كَرَامًا
يَرْجِعُونَ	۳- اِلْتِمَافٌ كَرَامًا
مَنْ هُمْ مُهْتَدُونَ	۴- اِلْتِمَافٌ كَرَامًا
مَنْ هُمْ مُهْتَدُونَ	۵- اِلْتِمَافٌ كَرَامًا

در ادامه با همکاران خود در این تمرینات مشارکت کنید.

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول - کلمات هم خانواده :

مَدِينَةٌ (مدائین، مدنی)، رَجُلٌ (رجال)، اِتَّبَعُوا (تبعیت، تبع، اتباع)، يَسْتَسْأَلُ (سؤال، سائل، مستؤل، مسأله)، مُهْتَدُونَ (مهدی، هادی، إهتداء) اَعْبُدُوا (عبد، عبادت، عابد، معبود، تعبد)، فَطَرَ (فطرت، فاطر)، تُرْجِعُونَ (رجوع، رجعت، ارجاع، راجع)

فعالیت دوم - برخی نکات :

- ۱- در عبارت دوم «لَا يَسْتَسْأَلُكُمْ» به صورت «درخواست نمی‌کند از شما» معنا می‌شود.
- ۲- در عبارت ششم «اللَّهُ» مفعول فعل «اَعْبُدُوا» است که مقدم شده است و در نتیجه معنای انحصار را می‌رساند؛ یعنی «بگو فقط خدا را عبادت می‌کنم». توجه کنید آمدن کلمه «فقط» در ترجمه، بهتر است؛ اما نیامدن آن - از دانش آموزان - غلط محسوب نمی‌شود.

ایم قرآن

۱- در صفحه ۳۳۳ قرآن کریم، هر روز در جبهه یک صفحه از صفحات ۳۳۳ تا ۳۳۴ قرآن کریم را بخوانید.
 ۲- در جبهه این آیه از سوره مبارکه عصر را تکرار کنید.
 ا- و جَاءَ مِنَ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرْغُوبٌ كَثِيرٌ
 ب- اِنْ يَسْتَلِمْ
 ج- قَالَ يَتَقَوَّمُ عِنْدَنَا الْمُتَرَلِّمَاتُ
 د- اَتَّبِعُوا لَنْ لَا يُغْنِيَكُمْ اِجْرَاءُ
 هـ- وَهُمْ شَاهِدُونَ
 و- وَمَا لِيَ لَا اَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي
 ز- اِنْ يَسْتَلِمْ
 ح- وَاقْبَلُوا الصَّلَاةَ
 ط- اِنْ يَسْتَلِمْ
 ۳- در صفحه ۳۳۳ قرآن کریم، شادمانه بخوانید هر چه می‌تواند که در هر روز در آن سرگرم باشم بعد از آن که
 بخوانم را عبادت و اطاعت تکبیر و مرا عبادت کنید که یاد داشت و پرستش همین است. این روایت را با ۳۳۳ و
 حدیثی که از آنها را خبر با خدا پرسید.

ایم قرآن

۱- در این صفحه از سوره بقره را بخوانید.
 ۲- در این صفحه از سوره بقره را بخوانید.
 ۳- در این صفحه از سوره بقره را بخوانید.

تذکرات انس با قرآن در خانه

- ۱- عبارت پنجم به صورت «و چرا من عبادت نکنم کسی را که پدید آورد مرا» معنا می شود.
- ۲- برخی ترکیب‌ها و عبارات ساده صفحه ۴۴۴ قرآن کریم :
 اصْحَابِ الْجَنَّةِ / لَّهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ / مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ / اِنَّهَا الْمُجْرِمُونَ /
 يَلْبَسِيْ عَادَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ اِنَّهٗ وَلَكُمْ عِدُوٌّ مُّبِينٌ / آيَةٌ ۶۱ /
 اَفَلَا يَعْقِلُوْنَ / اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ /
 ۳- پیام قرآنی : وَ اِنْ اَعْبُدُوْنِيْ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ
 مرا عبادت کنید؛ این، راه راست است.

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی دربی و اتصال سطرها، مانند :
 لَهُوَ الْبَلْتُوَا الْمُبِينُ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ فِي الْأَخْرِينَ وَءَاتَيْتُهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَقِيمَ
 وَهَدَيْتُهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
- ۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، ۳ جمله که با «و» و یک جمله که با «ف» آغاز شده‌اند.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

- تلفظ ذال و ز در : كَذَلِكَ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ
 تلفظ صاد و سین، ط و ت، در : وَهَدَيْتُهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
 تلفظ عین و الف همزه، در : وَعَلَىٰ إِسْحَقَ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
 تلفظ ذال و ظا، ه و ح، در : وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ وَقَدِينُهُ بِذِيحٍ عَظِيمٍ
 تلفظ ه و ح، سین و صاد، در جمله : وَسَرَّزْنَاهُ بِإِسْحَقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ

فعالیت اول - کلمات هم خانواده :

سلام (اسلام، مُسَلِم، مُسلمان، تسلیم)،
بَشَرنا (بشارت، تبشیر، مُبَشِّر)، بَارکنا (مبارک،
برکت، تبریک)، نَجْزِی (جَزَا، مُجَازات)

فعالیت دوم - برخی نکات :

۱- عبارت دوم به صورت «پاداش می دهیم نیکوکاران را» یا «پاداش می دهیم به نیکوکاران» ترجمه می شود. هر دو صحیح و قابل قبول است اما در فارسی این جمله به صورت دوم بیان می شود.
۲- ترجمه کلمه به کلمه «عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ» می شود «بندگان ما مؤمنان». در فارسی این ترکیب

را به صورت «بندگان مؤمن ما» می گوئیم. خوب است به دو نکته زیر توجه کنید.

الف) در فارسی همیشه صفت مفرد می آید چه موصوف مفرد باشد و چه جمع. مثلاً می گوئیم «دانش آموز کوشا» یا «دانش آموزان کوشا» در نتیجه در ترکیب فوق که «مؤمنین» صفت «عباد» است در ترجمه باید بگوئیم «بندگان مؤمن» و نه «بندگان مؤمنان».

ب) همچنین در فارسی همیشه صفت پس از موصوف می آید مثلاً می گوئیم «پیامبر بزرگ» حال اگر بخواهیم «پیامبر» را به اسم دیگری اضافه کنیم، مضاف الیه پس از صفت می آید یعنی می گوئیم «پیامبر بزرگ اسلام»؛ یعنی هیچ وقت بین صفت و موصوف فاصله نمی افتد. اما در زبان عربی اگر مضاف صفت داشته باشد، آن صفت پس از مضاف الیه می آید و نه پس از موصوف. در ترکیب مورد بحث «عباد» مضاف، «نا» مضاف الیه و «المؤمنین» صفت «عباد» است. از این رو باید در ترجمه بگوئیم «بندگان مؤمن ما»، و نه «بندگان مؤمنان».

۳- ترجمه کلمه به کلمه عبارت چهارم به صورت «بشارت دادیم او را به اسحاق» است. اما این مفهوم در فارسی به صورت «بشارت دادیم به او اسحاق را» بیان می شود. در این موارد لازم است وقتی عبارت کلمه به کلمه معنای آن از دانش آموزان سؤال کنیم منظور این جمله چیست؟ آن گاه با پرسش و پاسخ و توضیحات لازم مفهوم اصلی جمله روشن شده و ترجمه اصلاح می شود.

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- ترکیبها و عبارات ساده صفحه ۴۵۲ قرآن کریم :

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ / سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ / الْإِعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ / فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ /
لِإِعْبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ

۲- پیام قرآنی آیات پایانی سوره صافات است که توصیه شده است در پایان هر گفت‌وگو و

نشستی خوانده شود :

پروردگار تو که صاحب عزت و جلال است از آنچه
که وصف می‌کنند (می‌گویند) پاک و منزّه است.

و سلام و درود بر پیامبران
و سپاس و ستایش برای خداست، پروردگار جهانیان

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

تفسیر نمونه

تفسیر نمونه

هر فرقی که قرآن کریم را بخواند بر بنیاد کلمات قرآن را
رای خود از وجهی کند، معنی آیات را منحصر می‌داند، ولی
بعضی از ائمه و افراد متفحص در قرآن بعد توضیح بیشتر
بدهند تا آیات مختلف آن بیشتر معلوم شود. به کتاب‌هایی که
آیات قرآن را ترجمه کرده و در باره آن توضیحات بیشتری می‌کنند،
دلائل توفیق آن آیه نامیده‌اند، زمان توفیق و معنی و مفهوم آیه است
با توجه به سایر آیات و متخالی می‌تواند این آیه را بفهمد. کتاب
تفسیر قرآن گفته می‌شود. در جهان اسلام تاکنون برای قرآن
خود و بعد از تفسیر نوشته شده است که برخی از آن تفسیر به
بسمت اقی می‌گویند.

بجز از تفسیرهای بسیار شریفه تفسیر نمونه نام دارد که
با همکاری جمعی از دانشمندان و زین نظر آیت الله مکارم
شیرازی در ۲۷ جلد تکمیل شده است.

این تفسیر برای شما حدیثی و دو گونه قابل استنباط است.
اول با توجه به آیه و سوره‌ای که می‌خواهید مطالعه کنید به تفسیر آن سوره در تفسیر نمونه مراجعه می‌کنید.
مثلاً برای مطالعه بیشتر درباره سوره آل عمران می‌توانید به جلد دوم و سوره تفسیر نمونه مراجعه کنید.
اگر موضوع خاصی مدنظر دارید که می‌خواهید درباره آن از قرآن استنباط بیشتری کنید باید به فهرست
موضوعی تفسیر نمونه مراجعه کنید یا از فهرست موضوعی موضوعی خاصی را که مدنظر دارید پیدا کنید.
روش کار با فهرست موضوعی چنین شکل است.

مثلاً برای پیدا کردن هر مطلب نخست به فهرست الفبایی که در آغاز کتاب فهرست موضوعی تفسیر نمونه
است مراجعه کنید و امسبلاً مشخصه‌ای را که در خلال آن موضوع می‌خواهید پیدا کنید، بعد همان مشخصه را
در همان کتاب فهرست موضوعی پیدا کنید. در آنجا عنوان زیادی می‌بینید که درباره آن مطلب مورد نظر شماست و
گاهی آن در یکی از صفحات ۱ تا ۲۷ تفسیر نمونه یا در صفحات مختلف آن قرار گرفته است.
مثلاً می‌خواهید بدانید در سوره انفطار در قرآن مجید در ۲۷ جلد تفسیر نمونه چه مطالبی آمده است.

اهداف

- ۱- آشنایی با یکی از تفاسیر قرآن کریم
- ۲- علاقه‌مندی به استفاده از تفاسیر قرآن کریم و مراجعه به آنها
- ۳- آشنایی با فهرست موضوعی تفاسیر و استفاده از آن

روش تدریس

- ۱- خواندن متن توضیحات مربوط به تفسیر نمونه
- ۲- آوردن مجلداتی از این تفسیر به کلاس و گفت‌وگو درباره آنها
- ۳- ارائه توضیحاتی درباره تفسیر قرآن و موضوعاتی که در این گونه کتاب‌ها ارائه شده است.
- ۴- انتخاب یک موضوع و جست‌وجوی آن در فهرست موضوعی تفسیر نمونه توسط دانش‌آموزان

۲۱۸

کلمه «تسلیان» را در فهرست الفبایی و در حرف «سین» پیدا می‌کنید. این عدد در مقابل آن صفت ۱۲۷ نوشته شده است. بعد مطالعه ۱۲۲ را باز می‌کنید، می‌بینید همین زبانی در حدود ۵۵ موضوع در تفسیر خود از قرآن کریم مرتباً تسلیان گفته است.

موضوع	بند	صفحه
۱- آیا تسلیان فرشته بود؟	۱۲	۲۴۵
۲- آیا نفس از دعوات است؟	۱۴	۴۴۹
۳- جداره تسلیان را تسلیان یا فرید-	۱	۱۲۳
۴- چرا تسلیان را «تسلیان» می‌گویند؟	۴۶	۱۸۸
۵- چرا از تسلیان رنجیده به خدا شکایت می‌رود؟	۷۱	۳۱۱

بناگفته نماند که به آن آدرس «مطابق» مراجعه کنید. کلی مطالب مربوط به موضوع تسلیان را پیدا خواهید کرد و این زبانی خودتجربید. در زمان رسیدن به مقصود، بسیار طبقه بندی می‌شود.

خوب است ابتدا نیز با کمک دفتر قرآن خود و با استفاده از فهرست موضوعی تفسیر خود و مطالعه صفحات تفسیر خود این کار را حلاً انجام دهید.

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- چه موضوعات قرآنی مناسب است که ما در تفسیر نمونه جست‌وجو کنیم؟
- ۲- تفسیر نور متعلق به کیست؟
- ۳- آیا کتاب دیگری در تفسیر قرآن می‌شناسید؟

پیام قرآنی

- ۱- قرائت آیه ۲ سوره مبارکه یوسف (ع)
- ۲- ترجمه آیه اشاره شده در کتاب توسط قرآن‌آموزان
- ۳- گفت‌وگو درباره این آیه در کلاس

فعالیت تکمیلی

معرفی تفسیر نور و تفسیر المیزان به دانش‌آموزان

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی دربی و اتصال سطرها، مانند: ذی الذکرِ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ امشوا إِلَّا اخْتِلَافُ ذَا الْأَيْدِ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ذُو الْأَوْتَادِ
- ۲- تشخیص جمله های فاقد علامت وقف، جمعاً ۳۳ مورد؛ مشخص کردن ۱۶ جمله که با «و» و ۸ جمله که با «ف» آغاز می شود. مشخص کردن جمله هایی که با «أَنْ امشوا، إِنْ هَذَا، مَا لَهَا، يُسَبِّحْنَ، إِذْ، لِيَبْغِي، إِلَّا الَّذِينَ، لَهُمْ، بِمَا» آغاز می شود.
- ۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ الف همزه و عین، ذال و ز، در :

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَرَّغَ

تلفظ ط و ت، در : وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً وَلَا تُشْطِطُ

تلفظ سین و صاد در جمله : سَوَاءَ الصِّرَاطِ نَبَّؤُا الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ

تلفظ ذال های بی دربی، در : ذِي الذِّكْرِ

تلفظ عین و الف همزه، در : وَ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ

تلفظ ه و ح، در : هَذَا سَاحِرٌ إلهَا وَاحِدًا

تلفظ ذال و ضاد، در : إِنَّ الَّذِينَ يَصِلُونَ

آموزش مفاهیم

عبارت اول ●●● سخن دربر آفاق توید و سخن کند معانی لسان را حفظ مبارک.

تجسید نکن - را - هوی و هوس - چاشمین

زبان	کلمه	معنا	زبان	کلمه	معنا
۱	خليفة	خلفه ...	۱	هوى	...
۲	احكام	حکماى عقوباتى	۲	تبع	اتباع، تبعه
۳	هوى	...	۳	سبيل	سبيل، سبيل

عبارت دوم ●●● سخاوت از رنگبها و جرات از نور را بوسه

۱- پنداريد.
 ۲- را بپنداريد.
 ۳- سخاوت في الارض.
 ۴- احكامكم بين الذين ياتون.
 ۵- لا تتبع الهوى.
 ۶- قسطنطين.
 ۷- عن سبيل الله.

تذکرات خاص مفاهيم

فعاليت اول - کلمات هم خانواده :

خَلِيفَة (خلافت، خُلَفَاء، خَلْف، استخلاف، مُسْتَخْلَفِينَ)، أَحْكَم (حُكْم، حاکم، محکوم، حَكِيم، أَحْکام، تحکیم، محکم، استحکام، مُسْتَحْكَم، محاکمه)، لَاتَتَّبِع (تبعیت، تابع، متبوع، اِتِّبَاع، تَبِع)، هَوَى (أهواء)، يُضِلُّ (ضلالة، ضال، مُضِلٌّ، اِضْلال)، سَبِيل (سُبُل)

فعاليت دوم :

- ۱- استفاده حرف «را» در آخر ترجمه عبارات دوم و ششم فراموش نشود.
- ۲- ترجمه عبارت پنجم به صورت «و پیروی نکن هوی و هوس را» است. این ترجمه صحیح و قابل قبول می باشد، اما چنین مفهومی را در فارسی به صورت «و پیروی نکن از هوی و هوس» می گوئیم. خوب است به این تفاوت توجه شود و برای دانش آموزان نیز توضیح داده شود.

تذکرات انس با قرآن در خانه

به روش دروس قبل ارزشیابی به عمل می آید.

برخی نکات:

۱- در عبارت هفتم «يَوْمَ الْحِسَابِ» به صورت «روز حساب» ترجمه می شود و منظور از آن «روز قیامت» است.

۲- برخی از عبارات و آیات ساده صفحه ۴۵۵ قرآن کریم:

آیه ۲۷ تا ۲۹ / وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ / قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا /

إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ / وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ

۳- پیام قرآنی مورد نظر و ترجمه آن

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ، وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ

(این قرآن) کتاب مبارکی است که به سوی تو نازل کردیم تا در آیات آن تدبر کنند و خردمندان

(از آن) پند گیرند.

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد بی دربی و اتصال سطرها، مانند: مِنَ النَّارِ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ اُولُوا الْاَلْبَابِ لَكِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا لِاُولَى الْاَلْبَابِ

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۱۵ مورد، مشخص کردن ۲ جمله که با «و» ۳ جمله که با «ف» ۳ جمله با «ثُمَّ» و ۲ جمله که با «لَهُمْ» آغاز می‌شود.

مشخص کردن جمله‌هایی که با «مُخْلِصًا، عَذَابِ، الَّذِيْنَ، اَفَاَنْتَ، تَجْرِي» آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ الف همزه و عین، در کلمه : اَعْبُدُ

تلفظ ذال و ظا، در ترکیب : عَذَابِ يَوْمٍ عَظِيمٍ

تلفظ ح و هـ ، در ترکیب : تَحْتِهِمْ

تلفظ عین و الف همزه، ح و هـ، در : فَيَتَّبِعُونَ اَحْسَنَهُ،

تلفظ قاف و غین، در : مِنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ

تلفظ ث و صاد، در : ثُمَّ يَهِيْجُ فَرْتَهُ مُصَفَّرًا

پرواز به سوی آسمان

اهداف

- ۱- آشنایی با یکی از معجزات علمی قرآن کریم درباره کمبود اکسیژن در ارتفاعات
- ۲- آشنایی با موضوع معجزات علمی قرآن کریم
- ۳- پژوهش و تحقیق درباره برخی از معجزات علمی قرآن کریم

روش تدریس

- ۱- قرائت متن درس توسط دانش آموزان
- ۲- توضیحات دبیر درباره علت کمبود اکسیژن در ارتفاعات و عنداللزوم استفاده از توضیحات دبیر علوم

۳- گفت‌وگوی دانش‌آموزان درباره معجزه علمی قرآن با هدایت دبیر در کلاس

تذکر: لازم است برای دانش‌آموزان توضیح دهید که قرآن کتابی درباره علوم تجربی مانند فیزیک، شیمی، ستاره‌شناسی و ... نیست؛ بلکه کتاب هدایت انسان است. اما در آن به تناسب موضوعات گاهی به مسأله‌ای اشاره شده است که در زمان نزول قرآن هیچ‌گونه اطلاع و علمی نسبت به آن وجود نداشته است. این امر نشان می‌دهد که قرآن وحی الهی است و ریشه در علم خداوند دارد.

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- معجزات علمی قرآن نشانه چیست؟
- ۲- تعدادی از معجزات علمی قرآن را شناسایی و درباره آنها پژوهش کنید.

پیام قرآنی

- ۱- قرائت کامل آیه ۱۲۵ سوره مبارکه انعام
- ۲- ترجمه آیه ۱۲۵ سوره انعام
- ۳- گفت‌وگو و پژوهش بیشتر درباره آیه مورد اشاره

منابع تکمیلی

انتخاب و معرفی بخش‌هایی از کتاب پیشگویی‌های علمی قرآن تألیف دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه موارد پی در پی و اتصال سطرها، مانند :

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ غَافِرِ الدَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ
ذِي الطُّولِ عَدِنِ الَّتِي تَقِي السَّيَّاتِ اَمَّنَّا اَنْتَيْنِ
وَاحْيَيْنَا اَنْتَيْنِ فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ يُلْقَى
الرُّوحَ

۲- تشخیص جمله‌های فاقد علامت وقف، جمعاً ۳۱ مورد؛

مشخص کردن ۱۱ جمله که با «و» ۷ جمله که با «ف» و ۲ جمله که با «سُبْحَانَ» آغاز می‌شود. مشخص کردن جمله‌هایی که با «شَدِيدِ الْعِقَابِ، ذِي الطُّولِ، اِلَّا الَّذِيْنَ، اَنْهَمُ، رَبَّنَا، الَّتِي، لَمَقَّتْ لِلَّهِ، اِذْ، يُلْقَى الرُّوحَ، عَلٰى مَنْ، لِيُنذِرَ» آغاز می‌شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ ح و ه، در : **سُبْحَانَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ** وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ حَوْلَهُ
رَحْمَتَهُ وَحَدَهُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

تلفظ غین و قاف در : **غَافِرِ الدَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ**

تلفظ ز و ذال، در : **وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ**

تلفظ ذال و ز و ظا، در : **وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ**

۴- تلفظ صحیح «حَمَّ» به صورت «حامیم» و بدون تشدید میم

آموزش معانی

تمرین اول ●●● جدول زیر را تکمیل کرده و معنی کلمات مختلف را با خط سبز بنویس.

امروزه ، قبول کند ، قبول می‌کند ، بازگشت ، طوری است که ، کثیر

ردیف	کلمه	معنی	ردیف	کلمه	معنی
۱	تَشَوُّطٌ	تخلیه کردن	۱	مَجْزَانٌ	میزان
۲	عَافِرٌ	---	۲	عُقَابٌ	عقاب
۳	قَابِلٌ	میرسد	۳	طَمْرٌ	نشدن و ماندن
۴	قَرِبَ تَرْتَةً	نزد	۴	مُخْتَبَلٌ	میرسد

تمرین دوم ●●● معنی این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویس.

- ۱- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ
- ۲- عَمَّتِ الْغَمَامَةُ الْعَلَمِ
- ۳- خَالِيَ النَّفْسِ
- ۴- قَابِلِ التَّوْبِ
- ۵- شَدِيدِ الْعِقَابِ
- ۶- ذِي الطُّوْلِ
- ۷- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ
- ۸- يَقْبَلُ التَّوْبَةَ

۱۱۲

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول — کلمات هم خانواده :

تَنْزِيل (نُزول، نازل، انزال، مَنزِل، مَنزِل، مَنزِل)، غَافِر (غُفْران، غُفُور، غَفَّار، إِسْتِغْفَار)، قَابِل (مَقْبُول، قَبُول، إِقْبَال، اسْتِجَاب، تَقَبُّل)، تَوْب (تَوْبَة (تائب، تَوَّاب)، يَقْبَلُ (قَابِل، مَقْبُول و ...)

فعالیت دوم : عبارت پنجم (شَدِيدِ الْعِقَابِ) به معنای سخت کیفر (کننده) است. یعنی خداوند هم توبه را می‌پذیرد (قَابِلِ التَّوْبِ) و هم در جای خود به شدت مجازات و کیفر می‌کند (شَدِيدِ الْعِقَابِ).

تذکرات انس با قرآن در خانه

- ۱- عبارت ششم به صورت «به سوی اوست بازگشت» یا «به سوی او بازگشت است.» معنا می شود. هردو صحیح و قابل قبول است اما ترجمه اول زیباتر و روشن تر است.
- ۲- برخی از ترکیب ها و عبارات ساده صفحه ۴۶۸ قرآن کریم
 مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ / إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ /
 وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ / إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا / فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ /
 وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا / آیه ۸۴ / ذُو الْعَرْشِ / عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ /
 لِمَنْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ
- ۳- پیام قرآنی این صفحه و ترجمه آن
 فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ
 خدا را بخوانید درحالی که دین را برای او خالص کرده اید و هرچند که کافران را خوش نیاید.

جلسه دوم : سوره طه

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَنْ نُكْذِبَنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
 إِنَّ الَّذِينَ يَشْكُرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
 دَاخِرِينَ ﴿٢﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْيَلَّ لِتَشْكُرُوا هَيْدِ
 وَالنَّهَازِ مُبِينًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣﴾ ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ
 خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاقْبَلُوا تَوَكُّبَكُمْ
 كَذَلِكَ يُوقِنُ الَّذِينَ كَانُوا يَتَّبِعُونَ اللَّهَ يَجْحَدُونَ
 ﴿٤﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالشَّجَرَةَ بِنَاءٍ
 وَسُورَتِكُمْ فَاحْسِنُوا صُورَتَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الْعُلْمِ إِنَّ
 ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكُ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥﴾
 هُوَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ
 الدِّينَ الْعِزَّةَ لِلرَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ
 رَبِّي أَعْبُدَ الَّذِينَ كَفَعُوا مِن دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي
 الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمرْتُ أَنْ أَسْلِمَ بِلِزَّةِ الْعَالَمِينَ ﴿٧﴾

تذکرات خاص قرائت :

۱- توجه به حروف ناخوانا و اتصالات آن، به ویژه اتصال سطرها، مانند :
 وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي
 جَاءَ نَبِيَّ الْبَيِّنَاتُ

۲- تشخیص جمله های فاقد علامت وقف،
 جمعاً ۱۸ مورد؛ مشخص کردن ۷ جمله که با «و» ۲
 جمله که با «ف» و ۲ جمله که با «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ» آغاز
 می شود.

مشخص کردن جمله هایی که با «لاریب»،
 أَسْتَجِبْ، سَيَدْخُلُونَ، لِيَسْكُنُوا، خَالِقُ، أَنْ، لَمَّا»
 آغاز می شود.

۳- تلفظ صحیح حروف خاص، و
 مقایسه آنها با حروف مشابه، مانند :

تلفظ الف همزه و عین، در : إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ أَنْ أَعْبُدَ
 تلفظ ذال و ضاد، در : لَذُو فَضْلٍ
 تلفظ ث و سین، در ترکیب : أَكْثَرَ النَّاسِ
 تلفظ سین و صاد، در : فَاحْسِنُوا صُورَتَكُمْ
 تلفظ ط و ت، در : مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 تلفظ ه و ح، در : هُوَ الْحَيُّ الْحَمْدُ لِلَّهِ

تذکرات خاص مفاهیم

فعالیت اول — کلمات هم خانواده :

أَدْعُوا (دعا، دعوت، داعی، ادّعا، استدعا)،
 اسْتَجِبْ (جواب، استجابت)، قَرَار (مقرّر، إقرار،
 استقرار، مُستقرّ، تَقْرِیر، مَقَرّ)، بِنَاء (بِنَاء، مَبْنی،
 اَبْنیة) صَوَّرَ، صُوِّرَ (صورت، تصویر، مُصَوِّر،
 مُصَوَّر)، طَيَّبَات (طَيَّبَة، طَيَّب)، تَبَارَكَ (مُبَارَك،
 بَرَكَة، تَبْرِيك، تَبْرُك)

فعالیت دوم — برخی توضیحات :

۱- اَدْعُونی = اَدْعُوا + ن + ی : بخوانید
 مرا؛ همان طور که می دانید هنگام اتصال ضمیر
 «ی» به افعال و برخی از کلمات دیگر، قبل از آن
 حرف «ن» می آید. به این نون می گویند نون وقایه
 که در معنا هیچ نقشی ندارد. آمدن این حرف قبل

از ضمیر «ی» برای آن است که حرکت و شکل آخر فعل به علت آمدن «ی» تغییر نکند. مانند :

نَصَرَ + ی ← نَصَرَ + ن + ی ← نَصَرْنی

اما اگر حرف «ن» نیاید می شود «نَصَری»، که شکل فعل تغییر کرده و در شناخت کلمه مشکل
 پیش می آید.

۲- حرف «لِ» در عبارت دوم به جای «برای» به صورت «به» معنا می شود (تا پاسخ دهم به شما)

۳- در عبارت پنجم، ترکیب «رَزَقَكُمُ» به صورت «روزی داد به شما» معنا می شود.

تذکرات انس با قرآن در خانه

۱- توجه داشته باشید «ذُلِّكَ، ذُلِّكُمْ، ذُلِّكُمْا و...» همه اسم اشاره و به یک معنا هستند. یعنی همه به صورت «این» یا «آن» معنا می شوند.

۲- برخی از عبارات ساده صفحه ۴۷۴ قرآن کریم:

آیه ۵۹ / إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ /

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ /

آیه ۱۶۵ / لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي لِربِّ الْعَالَمِينَ /

۳- پیام قرآنی این صفحه و ترجمه آن:

ادعونی أستجب لكم

مرا بخوانید تا شمارا پاسخ دهم (اجابت کنم).

دعای ختم قرآن از حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام

اهداف

- ۱- آشنایی با یکی از دعاهای ختم قرآن
- ۲- توجه و علاقه به خواندن قرآن کریم با رعایت آداب آن

روش تدریس

- ۱- قرائت متن نیایش توسط دانش آموزان
- ۲- توضیحات واژگان و عبارات نیایش با پرسش از دانش آموزان
- ۳- قرائت دبیر و جمع خوانی دانش آموزان

نمونه سؤالات برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- چرا قبل از تلاوت قرآن و در پایان آن خوب است با خداوند نیایش کنیم؟

۲- چه مضامینی در دعاهای ختم قرائت قرآن آمده است؟

۳- آیا با دعایی درباره آغاز خواندن قرآن آشنایی دارید؟ آن دعا چیست؟

پیام قرآنی

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ سورة بقره آیه ۱۲۷

این دعای زیبای قرآنی، قرائت، ترجمه و حفظ شود.

فعالیت تکمیلی

انتخاب و معرفی بخش‌هایی از دعای آغاز و پایان تلاوت قرآن کریم

بارمبندی آزمون‌های پایانی درس قرآن سال هشتم

نکات ضروری مربوط به آزمون پایانی قرائت و مفاهیم، در بخش کلیات همین کتاب آمده است. پیش از مطالعه بarm بندی آزمون‌های پایانی به شرح زیر، یک بار دیگر آن مطالب را با دقت بخوانید.

آزمون قرائت (شفاهی)

شهریور ماه		پایانی نیم سال دوم	پایانی نیم سال اول	یک پرسش قرائت
امتیاز	یک پرسش قرائت			
نمره ۷	از دروس ۱ تا ۶	—	نمره ۷	از دروس ۱ تا ۳
		—	نمره ۷	از دروس ۴ تا ۶
		—	نمره ۶	از صفحات ۳۴۲ تا ۴۰۴ قرآن کریم
نمره ۷	از دروس ۷ تا ۱۲	نمره ۷	—	از دروس ۷ تا ۹
		نمره ۷	—	از دروس ۱۰ تا ۱۲
نمره ۶	از صفحات ۳۴۲ تا ۴۷۶ قرآن کریم	نمره ۶	—	از صفحات ۴۰۴ تا ۴۷۶ قرآن کریم
نمره ۲۰		نمره ۲۰	نمره ۲۰	جمع

توضیحات:

- ۱- پرسش قرائت در هر گونه آزمون، شفاهی است.
- ۲- هر پرسش قرائت شامل خواندن حدود ۴ سطر از آیات صفحات قرآنی در کتاب یا صفحات مذکور از قرآن کامل در جدول فوق است.
- ۳- برای هر کلمه غلط خوانده شده، نیم نمره از امتیاز آن پرسش کسر می‌شود.

آزمون مفاهیم (کتبی)

شهریور ماه	پایانی نیم سال دوم	پایانی نیم سال اول	شماره درس	پرسش از :
۱	—	نمره ۲	۱ تا ۳	معنای کلمات
۱	—	نمره ۲	۴ تا ۶	
۱/۵	—	نمره ۳	۱ تا ۳	معنای ترکیب‌ها
۱/۵	—	نمره ۳	۴ تا ۶	
۲	—	نمره ۴	۱ تا ۳	معنای جملات و آیات (تمرین «ب») انس با قرآن در خانه)
۲	—	نمره ۴	۴ تا ۶	
۱	—	نمره ۱	۱ تا ۳	الگوهای قواعد ساده ترجمه
۱	—	نمره ۱	۴ تا ۶	
—	نمره ۱	—	۱ تا ۶	معنای کلمات
۱	نمره ۲	—	۷ تا ۹	
۱	نمره ۲	—	۱۰ تا ۱۲	
—	نمره ۲	—	۱ تا ۶	معنای ترکیب‌ها
۱/۵	نمره ۲	—	۷ تا ۹	
۱/۵	نمره ۲	—	۱۰ تا ۱۲	
—	نمره ۳	—	۱ تا ۶	معنای جملات و آیات (تمرین «ب») انس با قرآن در خانه)
۲	نمره ۳	—	۷ تا ۹	
۲	نمره ۳	—	۱۰ تا ۱۲	
نمره ۲۰	نمره ۲۰	نمره ۲۰		جمع

تذکر مهم : نمره پایانی هر دانش‌آموز در هر نیم سال، معدل نمره قرائت و مفاهیم او خواهد بود.